

Need on Teie andmed – võtke need enda kontrolli alla

**ANDMEKAITSE EL-IS
JUHEND KODANIKELE**

TEIE ANDMETE KAITSE EL-IS

Me jagame aina rohkem oma isikuandmeid nii veebipankades, oste tehes, suhtlusmeedias kui ka elektroonilist tuludeklaratsiooni täites.

ELi isikuandmete kaitse üldmäärus aitab Teil need andmed enda kontrolli alla võtta **mitme tähtsa õiguse** kaudu, mis annavad Teile rohkem võimu end kaitsta.

📌 MIS ON ISIKUANDMED?

Isikuandmete kaitse üldmääruse alla kuulub igasugune teave, mis on seotud Teiega kui üheselt tuvastatud või tuvastatava elava isikuga. Selline teave on näiteks Teie nimi, kodune aadress, ID-kaardi number, IP-kood ja andmed Teie tervise kohta.

Mõned tundlikud andmed, nagu Teie terviseandmed, rassiline või etniline päritolu, poliitilised vaated ja seksuaalne sättumus, kuuluvad

erikaitse alla. Neid saab koguda ja kasutada ainult konkreetsetel tingimustel, näiteks kui olete andnud selleks oma selgesõnalise nõusoleku või kui see on lubatud riigi seadustega.

📌 MILLAL TULEB NEID EESKIRJU JÄRGIDA?

Neid eeskirju tuleb järgida, kui Teie andmeid **kogutakse, kasutatakse ja säilitatakse** digitaalselt või paberil korrastatud andmete kogumis.

Need on **ühtsed eeskirjad kogu ELi jaoks**, kuid neid võidakse mõnes valdkonnas täiendada riiklike õigusaktidega. See tähendab, et Teil on samad õigused, sõltumata sellest, kellele Te ELis oma andmeid annate. Neid peavad järgima ka ettevõtjad väljaspool ELi. Kui nad pakuvad kaupu, osutavad teenuseid või jälgivad Teie käitumist ELis, peavad nad tagama Teile samal tasemel andmekaitse.

ÕIGUS TEADA, KES TÖÖTLEB MIDA JA MILLEKS

Teie andmeid töödeldes peavad organisatsioonid andma Teile selget teavet Teie andmete kasutamise kohta, sh järgmise kohta:

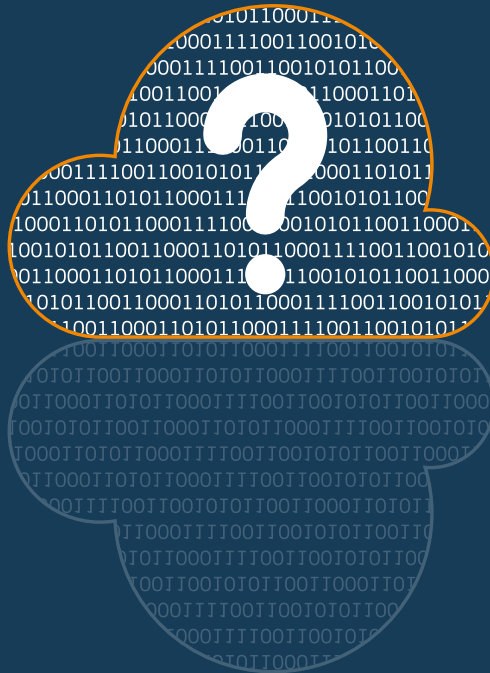
- mis eesmärgil Teie andmeid kasutatakse;
- Teie andmete töötlemise õiguslik alus;
- kui kaua Teie andmeid säilitatakse;
- kellega Teie andmeid jagatakse;
- mis on Teie peamised andmekaitsealased õigused;
- kas Teie andmeid edastatakse väljapoole ELi;
- Teil on õigus esitada kaebus;
- kuidas Te saate antud nõusoleku tagasi võtta;
- Teie andmete töötlemise eest vastutava organisatsiooni ja selle andmekaitseametniku (kui leidub) kontaktandmed.

See teave tuleks esitada **selges** ja **lihtsas** keeles.

Isikuandmeid saab koguda ja töödelda ainult selgelt kindlaks määratud eesmärgil. Teie andmete kogumise ajal peab ettevõtja Teile teatama, mis eesmärgil Teie andmeid kasutatakse. Samuti peavad ettevõtjad tagama, et töödeldakse ainult asjakohaseid andmeid ja neid ei hoita kauem kui vaja.

Kas ostsite midagi veebi kaudu?

Müüja peab koguma ainult neid andmeid, mida on vaja lepingu täitmiseks. Samuti peab ta teatama Teile eespool loetletud teabe ja kustutama need andmed, kui ta neid enam ei vaja.

ÕIGUS OMA ANDMETELE JUURDE PÄÄSEDA

Teil on õigus taotleda tasuta juurdepääsu isikuandmetele, mis mingil organisatsioonil Teie kohta on, ja saada neist juurdepääsetaval kujul koopia.

Kas äpid esitavad liiga palju küsimusi?

Ostsite aktiivsusmonitori ja registreerisite end Teie liikumist jälgiva terviseäpi kasutajaks. Võite küsida äpi operaatorilt kogu teavet, mida Teie kohta on töödeldud, sealhulgas kõik registreerimisandmed (nagu Teie nimi ja kontaktandmed, kui neid küsiti) ja kogu teave, mis Teie kohta monitori kaudu koguti (nagu pulsisagedus, liikumisandmed jne).

Kas tahate näha, mida e-pood Teie kohta teab?

Ostsite veebipoest kaupu. Võite paluda sellel ettevõttel esitada Teile isikuandmed, mis neil Teie kohta on, sh Teie nimi ja kontaktandmed, krediitkaardi andmed ning ostude kuupäevad ja tooteliigid.

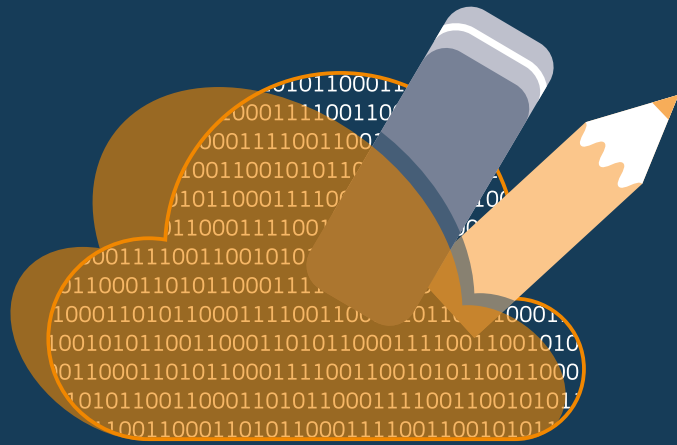
ÕIGUS ESITADA VASTUVÄITEID

Kui mingi organisatsioon töötleb Teie isikuandmeid, siis võib Teil olla õigus esitada vastuväiteid. Teatavatel juhtudel võivad avalikud huvid siiski Teie omad üles kaaluda. Näiteks võib see juhtuda teadus- või ajaloouringute korral.

Samuti on Teil alati õigus esitada vastuväiteid otseturunduse saamise kohta.

Reklaamist kõrini?

Ostsite veebi kaudu kaks piletit, et vaadata oma lemmikbändi esinemist. Hiljem pommitatakse Teid selliste kontsertide ja ürituste reklaamidega, mis Teid ei huvita. Te teatate veebipõhisele piletimüügiettevõttele, et Te ei taha enam reklaame saada. Ettevõtte peaks lõpetama Teie andmete töötlemise otseturunduse eesmärgil ja varsti ei tohiks Te temalt enam e-kirju saada. Ta ei tohiks Teilt selle eest tasu nõuda.

ÕIGUS OMA ANDMEID PARANDADA

Teie isikuandmetes esinevad vead võivad Teie elu märkimisväärselt mõjutada, eriti laenu, kindlustust, krediiti jne taotledes.

Kui Teie arvates võivad Teie isikuandmed, mis on mingi organisatsiooni käes, olla ebaõiged, mittetäielikud või ebatäpsed, siis võite paluda neid parandada. Seda tuleb teha põhjendamatu viivitusega.

*Kas valed andmed
lähevad Teile kalliks
maksma?*

Taotlesite uut kindlustuspoliisi, aga märkate, et kindlustusfirma on märkinud Teid ekslikult suitsetajaks. See suurendab Teie kindlustusmaksid. Teil on õigus pöörduda kindlustusfirma poole ja lasta viga parandada.

ÕIGUS LASTA ANDMED KUSTUTADA JA OLLA UNUSTATUD

Kui Teie andmete töötlemiseks küsiti nõusolekut, siis võite paluda sellel organisatsioonil töötlemine lõpetada, võttes oma nõusoleku tagasi. Nad peavad seda tegema, kui nad ei ole Teie andmete töötlemiseks toetunud mingile muule õiguslikule alusele. Nõusoleku tagasivõtmine peaks olema sama lihtne nagu selle andmine.

Kui Teie andmeid enam ei vajata või kui neid töödeldakse ebaseaduslikult, siis võite paluda nende andmete kustutamist. Siiski tuleb kaitsta ka teisi ELis kehtivaid õigusi, nagu sõnavabadust. Näiteks avaliku elu tegelaste tehtud kõmulisi avaldusi ei pruugita automaatselt kustutada, kui avalikes huvides on vaja need pigem ligipääsetavaks jätta.

Organisatsioonid peavad taotluse saamisel kustutama lapselt kogutud isikuandmed, mida töödeldakse äpi või veebisaidi kaudu.

*Kas
otsingu
tulemused
on ebaolulised?*

Kui tipite oma nime veebi otsingumootoris, on tulemuste hulgas ka linke vanale ajaleheartiklile võla kohta, mille olete ammu tasunud. Kui Te ei ole avaliku elu tegelane ja Teie huvi artikkel kustutada kaalub üles üldise avaliku huvi selle teabe juurdepääsetavuse kohta, siis on otsingumootor kohustatud need lingid kustutama.

ÕIGUS ÕELDA SÕNA SEKKA AUTOMATISEERITUD OTSUSTE KORRAL

Mõned organisatsioonid, nagu pangad, maksuamet ja haiglad, kasutavad Teie kohta otsuste tegemisel Teie isikuandmetel põhinevaid algoritme. See on nende jaoks tõhus viis, kuid see ei ole alati läbipaistev ning need otsused võivad tuua Teie jaoks kaasa õiguslikke tagajärgi või avaldada Teile muudmoodi märkimisväärset mõju. Sellisel juhul peavad organisatsioonid:

- teatama Teile, kas otsus tehakse automatiseeritult;
- andma Teile õiguse lasta automatiseeritult tehtud otsus inimesel üle vaadata;
- lubama Teil automatiseeritult tehtud otsust vaidlustada.

Automatiseeritult tehtud otsused on teatavatel juhtudel lubatavad, näiteks kui see on lubatud konkreetse seaduse alusel.

Kas taotlete laenu?

Esitasite laenu taotluse veebipanka. Teil palutakse sisestada oma andmed ja selle peale teatab panga algoritm, kas pank annab

Teile laenu või mitte, ja märgib pakutava intressimäära. Teile tuleb teatada, et Te võite väljendada oma arvamust, otsuse vaidlustada ja taotleda inimese sekkumist menetlusse, et algoritmi kaudu tehtud otsus üle vaadata.

ÕIGUS OMA ANDMED ÜLE KANDA

Kui ettevõtja kasutab Teie andmeid, sest Te andsite nõusoleku või kirjutasite lepingule alla, siis võite paluda need endale tagastada või kanda üle teisele ettevõtjale, kelle teenuseid Te tahaksite kasutada. Seda nimetatakse andmete ülekantavuse õiguseks. Algne teenuseosutaja, nagu suhtlusmeedia ettevõtte, pank või isegi tervishoiuteenuse osutaja, peab need andmed uuele ettevõtjale üle kandma. Andmete ülekantavus peaks aitama Teil saada lihtsamalt juurdepääsu teistele turgudele ja tarnijatele, andes sellega suurema valikuvabaduse.

Kas leidsite odavama teenusepakkuja?

Leidsite odavama elektritarnija. Võite paluda oma praegusel tarnijal kanda Teie andmed üle otse uuele tarnijale, kui see on tehniliselt võimalik. Igal juhul peab ta tagastama Teile Teie andmed laialdaselt kasutataval masinloetaval kujul, et neid saaks kasutada ka teistes süsteemides.

☝ KAS ANDMED LÄKSID KADUMA VÕI VARASTATI?

Eeskirjad tagavad Teile kaitse. Teie andmeid säilitav organisatsioon peab teatama riiklikule andmekaitseametile, kui isikuandmetega seotud rikkumine kujutab ohtu. Kui lekkega kaasneb Teile suur oht, siis tuleb teatada ka Teile isiklikult.

Igas ELi liikmesriigis on andmekaitseamet, kes tegeleb ELi andmekaitseõiguse järelevalvega.

Kas taksofirma kaotas Teie andmed?

Te tellite taksot äpi kaudu. Hiljem juhtub taksofirmas suur isikuandmetega seotud rikkumine ning juhtide ja kasutajate andmed varastatakse. Võite esitada kaebuse oma andmekaitseasutusele, kes alustab uurimist.

☝ KAS TEIE ARVATES ON RIKUTUD TEIE ÕIGUST ANDMETE KAITSELE?

Võite pöörduda oma andmeid säilitava organisatsiooni poole. Samuti võite alati esitada kaebuse oma riiklikule andmekaitseasutusele või esitada kohtule hagi. Andmekaitseasutus saab määrata organisatsioonidele erinevaid karistusi, muu hulgas andmete töötlemise peatada või neid trahvida.

Kui Te kannatasite kahju, siis võite ka nõuda hüvitist, võttes selle organisatsiooni suhtes õiguslikke meetmeid või paludes isikuandmete kaitse valdkonnas tegutseval vabaühendusel end esindada.

Pöörduge oma riigi andmekaitseasutuse poole http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/structure/data-protection-authorities/index_en.htm

Võta ühendust ELiga

Isiklikult

Kõikjal Euroopa Liidus on sadu Europe Directi teabekeskusi. Teile lähima keskuse aadressi leiate: https://europa.eu/european-union/contact_et

Telefoni või e-postiga

Europe Direct on teenus, mis vastab Teie küsimustele Euroopa Liidu kohta. Teenusega saate ühendust võtta:

- helistades tasuta numbril: 00 800 6 7 8 9 10 11 (mõni operaator võib nende kõnede eest tasu võtta),
- helistades järgmisel tavanumbril: +32 22999696 või
- e-posti teel: https://europa.eu/european-union/contact_et

Printed by Bietlot in Belgium

Euroopa Komisjon ega ükski tema nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas dokumendis sisalduva teabe kasutamise eest.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2018

© Euroopa Liit, 2018

Taaskasutamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale.

Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamine on reguleeritud komisjoni otsusega 2011/833/EL (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39).

PRINT ISBN 978-92-79-77598-7 doi:10.2838/816137 DS-01-18-022-ET-C

PDF ISBN 978-92-79-77602-1 doi:10.2838/418426 DS-01-18-022-ET-N

ELi andmekaitse eeskirjad annavad Teile suuremad õigused oma isikuandmete üle ja seepärast saate julgelt oste teha, jagada ja veebis surfata. Tutvuge oma õigustega, haarake ohjad!

europa.eu/dataprotection/et

